

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Світлана СМОЛЕНСЬКА

"30" серпня 2022 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Мечислав ЧЕКАНОВИЧ

Протокол засідання кафедри
будівництва, архітектури та дизайну
ХДАЕУ

від "30" серпня 2022 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія стилів мистецтва»

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма - Архітектура та містобудування
Спеціальність – 191 Архітектура та містобудування
Галузь знань – 19 Архітектура та будівництво

Херсон – 2022

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Історія стилів мистецтва
Факультет	Архітектури та будівництва
Назва кафедри	Будівництва, архітектури та дизайну
Викладач	Світлана СМОЛЕНСЬКА, д. арх., професор кафедри будівництва, архітектури та дизайну. наукові інтереси: архітектура та містобудування, історія архітектури. Анастасія ВІГАНД, асистент кафедри будівництва, архітектури та дизайну наукові інтереси: архітектурне проектування, архітектурна композиція, дизайн інтер'єру, живопис, скульптура
Контактна інформація	Смоленська С.О., e-mail: smollana@gmail.com Віганд А. С., e-mail: anastasiyalucik61@gmail.com
Графік консультацій	Смоленська С.О., Віганд А. С. Вівторок - четвер, 13.00-14.00 або за призначеним часом
Програма дисципліни	<p>Тема 1. Історія мистецтва як наука</p> <p>Тема 2. Мистецтво стародавнього Сходу.</p> <p>Тема 3. Мистецтво стародавнього Єгипту.</p> <p>Тема 4. Мистецтво Крито-мікенської цивілізації Періодизація</p> <p>Тема 5. Скульптура в архітектурі Давньої Греції</p> <p>Тема 6. Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму Особливості стилю мистецтва етрусків.</p> <p>Тема 7. Розвиток римської ордерної системи.</p> <p>Тема 8. Мистецтво «Варварських королівств»</p> <p>Тема 9. Мистецтво Візантії</p> <p>Тема 10. Стилї та засоби виразності в історії мистецтва Романського періоду.</p> <p>Тема 11. Періодизація і специфічні риси Готичного мистецтва.</p> <p>Тема 12. Мистецтво Київської Русі</p>
Мова викладання	Українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Навчальна дисципліна: «Історія стилів мистецтва» спрямована на вивчення історичних стилів мистецтва: причин зародження та розвитку, характерних рис та ознак, символіки, особливостей прояву у різних видах мистецтва. Без цих знань, які є фундаментальними для розуміння розвитку світової та національної культури в цілому, й архітектури, як її складової частини, неможливе орієнтування у сучасній ситуації, яка потребує бережливого відношення до мистецького та архітектурного надбання минулих поколінь. Знання стилів мистецтва важливі також у сучасній проектній практиці – як у реставраційній тематиці, так і у розробці ідей для нового будівництва.
Інформаційний пакет дисципліни	

2. Мета та завдання курсу

Мета та Завдання вивчення викладання дисципліни	<p>Метою викладання дисципліни «Історія стилів мистецтва» є формування у здобувачів знань, теоретичних основ з історії та теорії світового та вітчизняного мистецтва, подану крізь призму стильових зміни; підготовка здобувачів до самостійного критичного аналізу історичних та сучасних явищ мистецтва.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none">– вивчення понятійно-категоріального апарату дисципліни, розуміння причинно-наслідкових зв'язків у мистецтві;– отримання системних знань в галузі теорії та історії мистецтва і дизайну;– формування уявлення про сутність, основні види та жанри мистецтва;– вивчення основних історичних епох та стилів у мистецтві;– оволодіння прийомами і навичками стилістичного аналізу творів мистецтва і дизайну в контексті сучасних візуальних комунікацій;– вивчення загальних принципів створення гармонійного, цілісного художнього простору;– розвиток творчого мислення, уміння формулювати висновки на основі вивченого матеріалу, застосовувати набуті знання, вміння, навички у науковій діяльності та проектній діяльності
--	--

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові)	СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування. СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн. СК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних доку-ментів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд. СК05. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування. СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні. СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування

	<p>художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.</p> <p>СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.</p> <p>СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.</p> <p>СК11. Здатність до ефективної роботи в колективі, а також до співпраці з клієнтами, постачальниками, іншими партнерами та громадськістю при розробленні, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проєктів.</p>
Програмні результати навчання (ПНР)	<p>ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.</p> <p>ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування.</p> <p>ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень.</p> <p>ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.</p>

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2022/2023
Семестр	2-й
Курс	1-й
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента (ОК 12)
Пререквізити	Вступ до фаху та академічне письмо.
Постреквізити	Загальна композиція .Історія світової архітектури.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4/120 годин
Лекції	24 годин
Практичні / Семінарські	30 годин
Лабораторні	0 годин
Самостійна робота	66 годин
Форма підсумкового	іспит

контролю	
----------	--

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Zoom, Система електронного навчання Moodle
Обладнання	Електронний варіант лекцій.

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: недопущення академічного плагіату при виконанні робіт, фальсифікації та фабрикації. Не допускається списування під час поточного, рубіжного та підсумкового видів контролю. Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету та етичних норм поведінки, відвідувати навчальні заняття згідно із розкладом.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Роботи, які здобувачі здають із порушенням термінів без наявності поважних причин, оцінюються викладачем на нижчу оцінку (-20 % від оцінки).
Політика щодо відвідування	Здобувачі вищої освіти мають обов'язково відвідувати заняття та не запізнюватись. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час. При навчанні дотримуватись правил техніки безпеки.
Політика щодо виконання завдань	Здобувачі повинні готуватися до практичних та лабораторних занять, виконувати самостійну роботу, використовуючи конспект лекційних занять, методичні рекомендації та рекомендовану літературу. Також бажаним є використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання для різнобічного вивчення тем дисципліни.
Академічна доброчесність	Виконані роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням. Будь-яке списування або плагіат анулює зароблені бали. При проходженні підсумкового контролю, виконанні контрольних робіт забороняється використовувати друковані й електронні джерела інформації. Також під час написання контрольних, тестових робіт та іспиту категорично заборонено списування.

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	пр.	СР	
Змістова частина 1.							
1	Лекція 1	Тема 1. Історія мистецтва як наука. Періодизація первісного мистецтва,. Специфіка зображень людей та тварин в європейських пам'ятках мистецтва первісного суспільства. Ознаки стилю. Будівництво і живопис Трипілля; розписна трипільська кераміка	2				

	Практична робота	Виконання малюнків прикладів живопису Трипілля			2		
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				10	5
2	Лекція 2	Тема.2 Мистецтво стародавнього Сходу. Мистецтво перших Протоцвілізацій, Межиріччя. (Месопотамія), Специфіка культового мистецтва Межиріччя. Ознаки стилю. Ідейні засади і зображальні принципи канону образотворчого мистецтва Межиріччя та Єгипту.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків прикладів Монументального розпису Месопотамії			4		
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				10	5
3	Лекція	Тема 3. Мистецтво стародавнього Єгипту. Періодизація Період Амарни та його роль і значення для розвитку давньоєгипетських стилів мистецтва. Занепад мистецтва Давнього Єгипту.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків прикладів Монументального розпису Єгипту			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				8	
4	Лекція	Тема 4. Мистецтво Крито-мікенської цивілізації Періодизація. Античне мистецтво Давньої Греції, специфіка світогляду в давньогрецькому мистецтві. Особливості Крито-Мікенського мистецтва. 3. Ордерна система в архітектурі Давньої Греції.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків античного керамічного посуду, амфор, піфосів			4		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				4	
5	Лекція	Тема 5. Скульптура в архітектурі Давньої Греції. Еволюція образу людини в скульптурі Давньої Греції. Зародження театрального мистецтва. Антична кераміка Мистецтво періоду еллінізму. Ознаки стилю.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків прикладів скульптури Греції			4		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				4	
6	Лекція	Тема 6. Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму Особливості стилю мистецтва етрусків. Характерні риси, періодизація розвитку мистецтва Стародавнього Риму, розвиток ордерної системи. Типологія, художні особливості портретних зображень в скульптурі Стародавнього Риму. Причини занепаду мистецтва Стародавнього Риму. Ознаки стилю.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				4	

7	Лекція	Тема 7. Розвиток римської ордерної системи. Мозаїка, розвиток технології мозаїки, Типологія, художні особливості портретних зображень в скульптурі Стародавнього Риму. Причини занепаду мистецтва Стародавнього Риму. Ознаки стилю.	2				
	Практична робота	Креслення дорійського ордеру, вивчення пропорцій та виконання креслень у лінійній графіці. Креслення іонічного ордеру.			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				8	
8	Лекція	Тема8 Мистецтво «Варварських королівств» протороманіка, види та класифікація. Образотворення й книжкова графіка	2				
	Практична робота	Виконання малюнків			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				4	
9	Лекція	Тема 9. Мистецтво Візантії. Живопис, скульптура та мозаїка, Іконографічне мистецтво. Прийоми авторської інтерпретації форми у іконографії. Формування ідеалів християнського мистецтва.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				4	
10	Лекція	Тема 10. Стилї та засоби виразності в історії мистецтва Романського періоду. Мистецтво європейського Середньовіччя. Поняття «Середньовіччя» в контексті розвитку європейського мистецтва. Основні етапи розвитку мистецтва європейського Середньовіччя. Характеристика романського стилю. Періодизація і специфічні риси готичного мистецтва. Особливості та символіка художнього образу готичного собору.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				4	
11	Лекція	Тема 11. Періодизація і специфічні риси Готичного мистецтва. Особливості та символіка художнього образу готичного собору. Скульптура у готичному соборі. Вітражне мистецтво.	2				
	Практична робота	Виконання малюнків прикладів готичного собору			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				4	
12	Лекція	Тема 12. Мистецтво Київської Русі. Давньоруське мистецтво. Особливості хрещення Русі, відображення в художніх процесах. Мистецтво Київської	2				

		Русі (IX – XII ст.). Софія Київська, мозаїки та фрески як відображення моделі світу та релігійних уявлень.					
	Практична робота	Виконання малюнків прикладів мозаїки та фрески			2		5
	Самостійна робота	Доробити, до оформити роботу практичного завдання				2	
	Разом за змістовою частиною 1		24		30	66	60
	Іспит						40

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)												Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина 1													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

8. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу. Наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Словесні методи: пояснення, навчальна дискусія. Практичні методи: вправи, розрахунки. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.
Самостійна робота	Проектне завдання

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль

Методи навчання як свідомі систематичні й послідовні дії, включають проведення:

лекцій з застосування презентацій. Здобувачі вищої освіти мають доступ до електронного варіанту лекцій у веб-середовищі Moodle та за необхідності використовувати їх під час підготовки до практичних занять, підсумкового контролю знань;

практичних занять з використанням сучасних методик;

самостійної роботи з рекомендованими підручниками наукової бібліотеки університету, спеціальним довідковим і інформаційним матеріалом кафедри;

індивідуальної роботи зі здобувачами з питань більш глибокого вивчення окремих тем і напрямків навчальної програми, виконання самостійної роботи.

Методи які використовуються при вивченні дисципліни поділяються на:

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, практичні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, кейсові ситуації).

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Відповідно до специфіки мовленнєвої підготовки студентів перевага віддається – усному опитуванню студентів (презентація, доповідь), – письмовому (контрольна робота, тестування).

Підсумковий контроль

В процесі навчання здобувача вищої освіти викладачем реалізується поточний і підсумковий контроль знань.

Поточний контроль здійснюється після викладання лекційного матеріалу, методики виконання практичних занять та самостійного завдання згідно плану і обсягів змістової частини. Поточний контроль має за мету перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю знань під час навчальних занять визначається викладачем і на кожний навчальний рік затверджується на засіданні кафедри. Основною формою поточного контролю є усне опитування здобувачів кожної теми змістової частини та перевірка індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль відображає міру компетентності здобувача в навчальній дисципліні. Формою може бути екзамен (усне опитування), екзамен у формі тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою, тестування з використанням комп'ютерної техніки), комплексне тестування тощо.

Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів вищої освіти ХДАЕУ. Наприклад: форма проведення екзамену – письмова-усна. Види запитань з відкритими відповідями. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<p>1. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури, 2021.</p> <p>1. Історія архітектури Стародавнього світу // за редакцією Т.М.Клименюк. – Видавництво: Львівська політехніка . 2021.</p> <p>2. Олександр Кристофер. Як будувати на віки. Архітектура поза часо, 2020.</p> <p>3. Фартінг Стівен. «Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення» / За загальною редакцією Стівена. Фартінга; пер. з англ. А. Пітик, К Грицайчук, Ю.Єфремова, Ю. Сироїд, О. Ларікова. – Х.: Віват, 2019.– 576 с.</p> <p>4. Архітектура: Короткий словник-довідник / За заг. ред.: А.П. Мардер / ДНДІТІАМ. Київ.: Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посібник. Київ: Каравела, 2004. 304 с. 4.</p> <p>Обідняк М.М., Білінська О.Б. Архітектурна композиція: курс практич. занять та завдань: Навч. посібник. Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2011. 151 с.</p> <p>5. Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник / Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В. та ін. Київ: КНУБА, 2010. 400 с.</p> <p>6. Пучков А.А. Поетика античної архітектури. Київ: Феникс, 2008. 992 с.</p> <p>7. «PRISSE D'AVENNES. EGYPTIAN ART» видавництво Taschen, автор Salima Ikram, ISBN: 9783836565004</p> <p>8. «Коротка історія мистецтва» 300ст., видавництво-Видавництво Старого Лева, автор С'юзі Годж ,2021 рік.</p>
Додаткова	1. Шубович С. О. Стародавня архітектура: конспект лекцій з курсу «Історія мистецтв,

	<p>архітектури і містобудування» (для студентів 1 -го курсу денної форми навчання напряму підготовки бакалавр 6.060102 «Архітектура») / С. О. Шубович, О. В. Вдовицька; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.:ХНАМГ, 2011. - 117 с.</p> <p>2. Сьомка С.В. Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник. К.: НАКККиМ, 2019. 464 с.</p> <p>3. Чепелик В.В. Український архітектурний модерн. К.: КНУБА; 2000. 196 с.</p> <p>4. Москалюк В.М., Яців Р.М. Традиції та сучасний дизайн. Львів: ЛНАМ, 2010. 87 с.</p> <p>5. Gurney J. Color and Light: A Guide for the Realist Painter. New York: Andrews Mc.Meel Publishing, 2010. 244 p.</p> <p>6. Robertson S., Bertling T. How to Draw: Drawing and Sketching Objects and Environments from Your Imagination. Los Angeles: Design Studio Press, 2013. 208 p</p> <p>7. Эпоха Возрождения / Под редакцией В. Ф. Маркузона (ответственный редактор), А. Г. Габричевского, А. И. Каплуна, П. Н. Максимова, Г. А. Саркисиана, А. Г. Чинякова. — 1967. — 659 с., ил.</p> <p>8. Bradley C. Stimulus-Response Behaviorism: Modernism's Ideological Unconscious [ресурс] / Clissold Bradley // Modernist Studies Association (MSA 8) Conference in Tulsa. – 2006. – Режим доступу: http://www.utulsa.edu/jjq/msa8/files/MSA8%20Program.pdf</p> <p>9. A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction (Center for Environmental Structure) / [C</p>
Інформаційні ресурси	<p>http://www.nbuv.gov.ua Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського</p> <p>1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] - Режим доступу:http://www.nbuv.gov.ua/Portal/natural/dprmu/201019/21Demin.pdf</p> <p>2.Александрович В.С. Архітектура містобудування: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua</p> <p>3.Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. URL: www.elib.nplu.org</p> <p>4.Пальм Н.Д. Історія Української культури: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua</p> <p>5.Бібліотека КНУБА. Архітектура: веб-сайт. URL: www.library.knuba.edu.ua</p> <p>6.Архітектура та містобудування: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.shag.com.ua</p> <p>7. Кодін В.О. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III -XV століть: вебсайт. URL: www.eprints.kname.edu.ua</p> <p>Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.portal.rada.gov.ua</p> <p>Офіційний сайт Кабінета Міністрів України [Електронний ресурс] . Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua</p>